

Buzrlová Anežka, 7. kruh

I lékař je jen člověk, který neustále pochybuje, zda v pravý okamžik zvolil nejlepší řešení

„Až budu nemocný, přeji si, aby mne léčili lékaři, kteří budou každý den pochybovat o hodnotě a moudrosti toho, co činí,“ řekl skotský lékař a editor British Medical Journal Richard Smith.

Ještě před tím, než začnu psát o citátu, který jsem si zvolila, ráda bych v této práci zmínila další slova, která tento člověk pronesl. Podle něj by měl každý přemýšlet o tom, jaký způsob smrti by mu byl nejpříjemnější. Vybrali bychom si neočekávanou rychlou smrt, nebo bychom raději slyšeli, kolik času nám přesně zbývá? Richard Smith na svém blogu uvedl, že nejlepší způsob smrti je rakovina. Tento názor vyvolal obrovskou řadu kritických připomínek, z nichž většina jeho pohled na věc odsuzuje. Dlouhotrvající lidské utrpení plné bolesti je zde ve sporu s dostatkem času na rozloučení se s blízkými a zhodnocením svého života. I když tento výrok pobouřil řadu čtenářů, je jisté, že je přiměl, aby alespoň chvíli uvažovali o své smrti. A právě tohle je to, co obě tvrzení Richarda Smithe podle mě spojuje. Nutí člověka zamyslet se. Úvahy nad vlastní smrtí jsou pro každého z nás velmi individuální a intimní záležitosti, přemýšlení o průběhu života a jeho jednotlivých etap je jeho důležitou součástí. Měli bychom přemýšlet o tom, zda plníme své vlastní představy a ideály a přinášíme něco nejenom sobě, ale i svému okolí. Na jedné z přednášek Humanitních základů lékařství zaznělo, že bychom neměli být nikdy spokojeni se svým životem. Vždy bychom měli chtít zlepšovat se a hledat motivaci jak to provést, vyvíjet se, přibližovat se svým cílům a v případě splnění toho, o co jsme usilovali, dát si jiné cíle a opět se snažit sami sebe někam posunout. Nesmíme se zastavit v okamžiku, kdy se domníváme, že takto nám to stačí, protože, co se stane pak? Co se stane potom, až přestaneme o něco usilovat?

V profesích, které vyžadují častou práci s lidmi, se mluví o takzvaném „syndromu vyhoření“. Toto téma se týká i zdravotníků a povolání, které jsme si vybrali my, a pomalu k němu začínáme směřovat. Tento psychický stav poprvé popsal americký psychoanalytik německého původu Herbert J. Freudenberger v časopisu Journal of Social Issues v roce 1974. Sám prováděl svůj výzkum především na pracovnících ve zdravotnických zařízeních zajišťujících paliativní péči. Mezi významné projevy „syndromu vyhoření“ patří profesní únava, deprese, stres a zklamání. Předchází mu několik fází a v té poslední člověk ztrácí zájem a nadšení pro danou věc. Pozastavuje se osobní rozvoj. Léčba

syndromu vyhoření je zdlouhavá, ne však nemožná. Důležité je začít u sebe, zhodnotit své představy, možnosti a plány. Najít své přednosti a způsob, jak je využít. Ale samozřejmě nejlepší léčbou je prevence.

A právě takhle si vysvětluji větu v úvodu této práce. Pacient si přeje, aby jeho lékaři přemýšleli o tom, co dělají nejenom povrchně, ale dokonce aby i pochybovali. Aby se u nich projevila jistá úvaha a sebereflexe. Přeje si, aby nedošlo k jejich „vyhoření“, aby nebyli lékaři jen proto, že je to jejich práce.

Na druhou stranu, nehovořme pouze o „nebezpečích“, která hrozí lékařům. Primárně by jim mělo jít o to, aby pro pacienta zvolili nejvhodnější léčbu, která povede k jeho uzdravení, zkrátka a dobře o zdraví pacienta, nikoliv jejich vlastní. Hippokratova přísaha v jedné ze svých částí praví: "Lékařské úkony budu konat v zájmu a ve prospěch nemocného, dle svých schopností a svého úsudku. Vystříhám se všeho, co by bylo ke škodě a co by nebylo správné." I když se občas zdá, že pravda je jiná, zdraví je to nejdůležitější, co v životě máme. Neměli bychom proto opomenout jistou dávku zdrženlivosti a rozvahy, což nám radí i známé přísloví "Dvakrát měř, jednou řež", abychom pacienta nepřipravili o to nejcennější, co má - jeho zdraví a život. I ti nejučenější, honosící se všemožnými tituly, nejsou neomylní.

Mějme tedy tuto skutečnost na paměti a snažme se hledat chyby i tam, kde zdánlivě nejsou. Snažme se, dle rady Richarda Smithe, jako budoucí lékaři, každý den pochybovat o tom, co děláme, proč tu jsme a co od sebe očekáváme. Snažme se zlepšovat a především stále hledat věci, které se zdokonalit dají. Přemýšlejme o tom. Nejenom kvůli pacientům, ale i kvůli sobě.

Na závěr chci říct, že mě skotský lékař a editor British Medical Journal Richard Smith svými názory oslovil (viz první strana), a i přesto, že se s nimi úplně neztotožňuji, doufám, že budu mít příležitost se s jeho články ještě v budoucnu setkat.

Znaků bez mezer: 3812

Zdroje:

[1] https://cs.wikipedia.org/wiki/Syndrom_vyhoření

[2] https://cs.wikipedia.org/wiki/Hippokratova_přísaha

[3] <http://blogs.bmj.com/bmj/2014/12/31/richard-smith-dying-of-cancer-is-the-best-death/>